

16 dec 2021 -22:03

Gezamenlijke verklaring van de Benelux-top

De premiers van België, Luxemburg en Nederland bevestigen in een gezamenlijke verklaring hun engagement om de Benelux-samenwerking te blijven versterken. Ze deden dat tijdens een Benelux-overleg in de marge van de Europese Raad om het einde van het Belgische voorzitterschap van de Benelux te markeren.

Door hun pionierswerk op het gebied van economische en douanesamenwerking de afgelopen zevenenzeventig jaar hebben de Benelux-landen een voortrekkersrol gespeeld bij de totstandbrenging van nauwere samenwerking tussen onze landen en binnen de Europese Unie. De huidige COVID-19-pandemie toont aan dat een dergelijke samenwerking en coördinatie in tijden van crisis van essentieel belang zijn om onze veiligheid en ons welzijn te handhaven. Vandaag bevestigen wij, de eerste ministers van België, Luxemburg en Nederland, opnieuw ons engagement om onze samenwerking te blijven versterken ten voordele van onze samenlevingen en onze gemeenschappelijke Europese inspanningen te blijven opdrijven.

De Benelux-landen zijn ervan overtuigd dat een sterke, rechtvaardige en verenigde Europese Unie van cruciaal belang is voor de veiligheid en de welvaart van het continent en voor het vermogen van de Unie om onze waarden en gedeelde belangen wereldwijd te verdedigen. De Europese Unie kan deze rol maar met succes vervullen als haar grondbeginselen door alle lidstaten worden gerespecteerd, in het bijzonder de eerbiediging van de rechtsstaat, de fundamentele rechten en waarden, alsook de vier vrijheden van onze interne markt, met inbegrip van de Schengenruimte van vrij verkeer. Tegelijkertijd zal de tweeledige transitie van de EU de toekomst van ons continent omvormen. De Benelux-landen zijn vastbesloten een drijvende kracht achter deze ontwikkelingen te blijven.

Europese Integratie

De Benelux-landen herbevestigen hun geloof in de Europese Unie als een unie van waarden. Sinds haar ontstaan vormen deze gemeenschappelijke waarden de hoeksteen ervan en het fundament van het vertrouwen tussen de lidstaten, de centrale voorwaarde voor onze geïntegreerde samenwerking. Wij onderstrepen de gedeelde verantwoordelijkheid van de lidstaten en de EU-instellingen om deze waarden onvoorwaardelijk te handhaven, te bevorderen en te versterken. Onze interne markt, maar ook onze samenwerking op het gebied van justitie en klimaat staan of vallen met de volledige eerbiediging van de rechtsstaat in alle lidstaten. We steunen de Commissie ten volle in haar rol als hoedster van de verdragen en we dringen er bij de Commissie op aan gebruik te maken van alle instrumenten die ze tot haar beschikking heeft om de verdragen en de werking van de EU, met inbegrip van haar financiële belangen, te vrijwaren. Het is belangrijk dat de Commissie inbreukprocedures inleidt wanneer dat nodig is en wij dringen aan op een tijdige en volledige uitvoering van de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie en van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

We herbevestigen het belang van een sterke en doeltreffende conditionaliteit van de rechtsstaat om de rechtsstaat in de Europese Unie te vrijwaren en een goed beheer van de EU-begroting te waarborgen. We kijken ernaar uit het conditionaliteitsmechanisme zo snel mogelijk operationeel te maken. In dezelfde geest vertrouwen we erop dat de Commissie alleen EU-herstelfondsen zal uitkeren aan lidstaten die de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht waarborgen en beschikken over een efficiënt controlesysteem tegen belangenconflicten, corruptie en fraude.

De Beneluxlanden steunen de inspanningen om de doeltreffendheid van de huidige artikel 7-procedures te

vergroten en onderstrepen de verantwoordelijkheid van de Raad om deze procedure ten volle te benutten. We zijn opgezet met het nieuwe verslag van de Europese Commissie over de rechtsstaat en we blijven ons ervoor inzetten om van de dialoog over de rechtsstaat in de Raad een zinvol en doeltreffend platform te maken voor besprekingen op voet van gelijkheid.

De afgelopen twee jaar heeft de COVID-19-pandemie ons op een nooit eerder geziene manier geconfronteerd met de kwetsbaarheid van het Schengengebied. We herhalen onze gehechtheid aan het beginsel van vrij verkeer als fundamenteel recht van de EU-burgers en aan de integriteit van het Schengengebied. Waar mogelijk zullen de Beneluxlanden blijven pleiten voor een gemeenschappelijke aanpak van volksgezondheidsmaatregelen in heel het Schengengebied om negatieve gevolgen voor de mobiliteit en de bestaansmiddelen van onze burgers en inwoners te voorkomen. Daarom roepen we op tot coördinatie van de maatregelen op het gebied van reizen door middel van de uitvoering van de aanbevelingen van de Raad inzake vrij verkeer binnen de EU en reizen naar de EU door alle lidstaten. Daarnaast zijn we grote voorstander van harmonisatie van de geldigheidsduur van vaccinatiecertificaten in heel de EU. Het digitale COVID-certificaatkader van de EU is een succes dat de Benelux-landen zullen blijven steunen en in stand houden.

De Beneluxlanden zijn ingenomen met het op 14 december gepubliceerde voorstel van de Commissie tot herziening van de Schengengrenscodex. Deze Code moet dringend worden aangepast om de lessen van de afgelopen jaren erin te verwerken. Het is in het bijzonder van belang dat de Schengengrenscodex secundaire migratie binnen het Schengengebied aanpakt en mogelijkheden biedt om deze tegen te gaan. Voorts moet aandacht worden besteed aan het versterken van de governance van het Schengengebied door de werking ervan periodiek te evalueren op ministerieel niveau. We nemen ook nota van het voorstel van de Commissie van 8 december voor een EU-code voor politiesamenwerking, die de politiesamenwerking in de Unie zal versterken. In dit verband willen we in het bijzonder wijzen op het belang van de lokale dimensie van grensoverschrijdende politiesamenwerking.

Uit recente ervaringen is gebleken dat de volksgezondheidsmaatregelen die tijdens de COVID-19-pandemie zijn genomen, een onevenredig effect op onze grensregio's hebben gehad. Deze kwestie werd benadrukt in ons gezamenlijke position paper van de Benelux en de Baltische staten van juni 2021, waarin werd voorgesteld een "grensoverschrijdende test" op te nemen in de beleidsvorming op lidstaat- en Unieniveau. Op die manier moeten we trachten negatieve effecten van nieuwe beleidsmaatregelen op grensoverschrijdende activiteiten van onze burgers en ondernemingen te voorkomen. We zijn opgezet met het feit dat in de conclusies van de Raad over het verbeteren van de paraatheid, het reactievermogen en de veerkracht bij toekomstige crises wordt erkend dat het van belang is rekening te houden met de specifieke situatie van grensoverschrijdende gemeenschappen, en wordt gesproken over de verdere ontwikkeling van sectoroverschrijdende crisisrespons en -coördinatie in de EU, met de nadruk op het waarborgen van politieke sturing door de Raad tijdens crises. Voorts zijn we ingenomen met de bevestiging door de Commissie dat bij effectbeoordelingen en evaluaties door de EU systematisch rekening moet worden gehouden met territoriale gevolgen, ook voor grensoverschrijdende regio's, als onderdeel van de komende richtsnoeren en instrumenten voor betere regelgeving. In overeenstemming met de gezamenlijke position paper van de Benelux en de Baltische staten zullen we de bescherming van grensoverschrijdende gemeenschappen, die sterk afhankelijk zijn van open grenzen binnen de EU, blijven versterken.

De Benelux-landen geloven in een open economie, opgebouwd rond een op regels gebaseerde internationale orde, met een sterke Wereldhandelsorganisatie als kern. Aangezien multilateralisme het beste antwoord is op mondiale uitdagingen, steunen we een alomvattende hervorming van de WHO die de vitale functies van de organisatie, namelijk geschillenbeslechting, onderhandelingen en monitoring,

verbetert. Wat de open strategische autonomie van de EU betreft, benadrukken de Benelux-landen het belang van een versterking van het vermogen van de EU om te beslissen over onze eigen openbare en veiligheidsbelangen en deze te vrijwaren, in samenwerking met internationale partners in een geglobaliseerde wereld.

De Benelux-landen steunen een open, duurzaam en assertief EU-handelsbeleid. Handel is essentieel voor de welvaart van onze burgers en bedrijven. Aangezien handel van cruciaal belang is voor het scheppen van jobs in de EU, ligt de weg naar het economisch herstel en de groene en digitale transitie meer dan ooit in het zoeken naar nieuwe handelsmogelijkheden en de duurzaamheid en openheid van onze economie. Tegelijkertijd is het van essentieel belang dat we het handelsbeleid versterken als instrument om onze fundamentele waarden te bevorderen. In dit kader roepen de Benelux-landen de Europese Commissie op om zo snel mogelijk haar voorstel over duurzame corporate governance en due diligence in te dienen.

Daarom beschouwen we het opnemen van ambitieuze bepalingen op het gebied van duurzame ontwikkeling in de lopende en toekomstige onderhandelingen met derde partijen als een prioriteit en een essentieel onderdeel van ons handelsbeleid. Het is evenzeer van belang dat deze verbintenissen inzake arbeidsrecht en milieunormen op een doeltreffende en op regels gebaseerde wijze worden uitgevoerd en gehandhaafd.

We zijn ervan overtuigd dat ons succes bij het aanpakken van mondiale uitdagingen afhangt van het succes van onze samenwerking in Europa. Het is van essentieel belang een op regels gebaseerd internationaal systeem te verdedigen dat de democratie, de vrijhandel en de menselijke waardigheid verdedigt en ons in staat stelt de belangrijke uitdagingen van deze tijd aan te gaan. Daarom steunen we een ambitieus en autonoom gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) dat beantwoordt aan de bezorgdheid van de burgers en de oorzaken en gevolgen van instabiliteit aanpakt. Een van de manieren om onze doeltreffendheid te vergroten is vaker gebruik te maken van het systeem van stemmen met een gekwalificeerde meerderheid binnen specifieke domeinen van het GBVB.

In dit verband zijn de Benelux-landen opgezet met de lopende besprekingen over het Strategisch Kompas en het overleg dat vandaag in de Europese Raad heeft plaatsgevonden. Het Strategisch Kompas moet resultaatgericht zijn en ambitieuze, concrete en realistische doelstellingen bevatten ter versterking van het vermogen van de Unie om op te treden in het belang van onze burgers. Het moet de veerkracht van de EU verbeteren en haar minder kwetsbaar maken voor hybride en andere dreigingen, zowel binnen als buiten de Unie. Door middel van regelmatige evaluaties moet een sterkere politieke betrokkenheid en focus ervoor zorgen dat de doelstellingen daadwerkelijk worden verwezenlijkt volgens een afgesproken roadmap. Een hoog ambitieniveau van de Unie, effectieve coördinatie en samenhang van de militaire inspanningen van haar lidstaten zijn eveneens van essentieel belang ter ondersteuning van ons engagement voor de Euro-Atlantische veiligheid via de NAVO.

Benelux-samenwerking

De stem van de Benelux heeft ons gewicht en onze zichtbaarheid in de EU-discussie daadwerkelijk vergroot, ook wat betreft kwesties op het gebied van het buitenlands en veiligheidsbeleid, zoals de hervorming van de Verenigde Naties, de betrekkingen van de EU met India, de westelijke Balkan en de zuidelijke nabuurschapslanden. Het gezamenlijke bezoek van onze drie ministers van Buitenlandse Zaken aan de contactlinie aan de Oekraïense grens toonde de solidariteit van de Benelux in het licht van de aanhoudende spanningen in de Donbasregio.

We herinneren eraan dat de uitbreiding van de EU strikt voorwaardelijk moet blijven en gebaseerd moet zijn op de eigen merites van de kandidaat-lidstaten. De Beneluxlanden zullen de landen van de Westelijke Balkan blijven steunen bij hun hervormingsinspanningen. Bij deze hervormingen moeten de grondbeginselen centraal blijven staan, overeenkomstig de herziene methode, en bilaterale kwesties mogen de voortgang van het uitbreidingsproces niet in de weg staan. We verwachten dan ook dat de eerste intergouvernementele conferentie met Albanië en Noord-Macedonië in de zeer nabije toekomst zal worden gehouden.

De Beneluxlanden zullen actief de hand blijven reiken aan andere regionale groepen, zoals ze dat de afgelopen maanden hebben gedaan met de Baltische staten. We komen overeen onze contacten met de Noordse landen en Ierland te intensiveren om aangelegenheden van gemeenschappelijk belang te bespreken en de hand te reiken aan andere partners binnen en buiten de EU.

De strijd tegen straffeloosheid blijft een prioriteit van het buitenlands beleid, via steun aan het Internationaal Strafhof, zoals blijkt uit de uitnodiging namens de Benelux van de aanklager van het Hof om met de 27 lidstaten van gedachten te wisselen. Ernstige schendingen van de mensenrechten moeten aan de kaak worden gesteld en vervolgd. De wereldwijde sanctieregeling van de EU voor de mensenrechten blijft een gepast EU-instrument om op de ernstigste schendingen te reageren.

Benelux-unie

De Benelux-landen pakken de COVID-19-pandemie aan via intensieve grensoverschrijdende samenwerking, zoals overeenkomsten over telewerken om de verspreiding van het coronavirus af te remmen. Op Benelux-niveau worden drie overlegplatforms opgericht om de nationale maatregelen te verduidelijken die zijn genomen om de pandemie in te dammen en te voorkomen dat grensoverschrijdende gemeenschappen worden getroffen, waaronder regelmatige virtuele vergaderingen tussen de directeuren-generaal van onze nationale crisiscentra en Noordrijn-Westfalen. Wat het gezondheidsbeleid betreft, zullen de besprekingen vooral gaan over het beheer van strategische voorraden voor gezondheidswerkers, de veiligheid van het vervoer en de opslag van vaccins, en communicatiestrategieën om desinformatie tegen te gaan. De Benelux-landen zullen zich concentreren op onderling overleg, uitwisseling van informatie en de verdere ontwikkeling van praktische en logistieke aspecten van beleidsmaatregelen. We zullen nauw blijven samenwerken om soortgelijke crises in de toekomst het hoofd te bieden, onze hand uit te steken naar buurlanden en -regio's en de crisisrespons binnen de Unie te versterken.

De nationale crisiscentra van de Benelux-landen hebben de aanzet gegeven tot een Netwerk van directeuren-generaal van de Europese crisiscentra, waarvan het samenwerkingsprotocol op 14 september 2021 in Brussel door 20 Europese staten werd ondertekend. De oprichting ervan werd toegejuicht door de Raad van de EU. Dit netwerk zal bijdragen tot een snellere en efficiëntere samenwerking en tot een versterking van de Europese coördinatie bij crisisbeheersing, ook bij klimaatgerelateerde rampen.

We zijn vastbesloten om nauw te blijven samenwerken op het gebied van zowel mitigatie van als aanpassing aan de klimaatverandering. We zullen ons houden aan de klimaatambitie van het Fit-for-55-pakket om ons op weg te zetten naar klimaatneutraliteit in de EU tegen 2050. We erkennen het grote potentieel van duurzame offshore-windenergie en groene waterstofproductie in het Noordzeegebied. Windparken in het Noordzeegebied voorzien momenteel in ongeveer drie procent van de Europese elektriciteitsbehoefte, en er kan meer worden gedaan in het licht van de doelstellingen voor klimaatneutraliteit in 2050 en de Europese Green Deal. De Benelux-landen zullen - in het kader van de Benelux-werkgroep Waterstof, het Pentalateraal Energieforum en de Noordzee-energiesamenwerking - hun

inspanningen opvoeren om deze doelstellingen te bereiken en ernaar streven de eerste regionale hub voor hernieuwbare energie te worden. In dit verband is duurzame financiering van cruciaal belang om de investeringen los te krijgen die nodig zijn voor de overgang naar klimaatneutraliteit. Na een succesvolle eerste gedachtewisseling in 2021 zal de Benelux blijven fungeren als platform voor de bespreking van het beleid inzake duurzame financiering op internationaal, Europees en nationaal niveau.

Voorts nemen we met belangstelling nota van het Benelux-klimaatplatform dat tijdens de COP26-klimaatop in Glasgow werd gelanceerd. Het platform zal een virtuele ontmoetingsplaats voor stakeholders worden en een grensoverschrijdende en multidisciplinaire bron van informatie over klimaatgerelateerde onderwerpen ontwikkelen.

De Benelux-landen zijn ook sterk betrokken bij de regionale samenwerking voor een betrouwbare Europese energiemarkt, die solidariteit en risicobereidheid biedt in het geval van een bevoorradingscrisis. Deze samenwerking vergemakkelijkt ook de ontwikkeling van een grensoverschrijdende geïntegreerde markt voor hernieuwbare waterstof. Met het oog op de complexe uitdagingen van de energietransitie en de ambitieuze klimaatagenda erkennen we de behoefte aan expertise om de effecten van nieuw beleid in kaart te brengen. Daartoe hebben de leden van het Pentatlateraal Energieforum, waaronder de Benelux-landen, beslist om het projectmanagementbureau verder te versterken.

De Benelux-landen zetten zich in voor duurzame mobiliteit en vervoer. Naast het werk aan de verbetering van grensoverschrijdende spoorverbindingen worden in de Benelux een aantal initiatieven op dit gebied op touw gezet. Dynamisch laden voor zware voertuigen zal worden onderzocht en de mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van grensoverschrijdend vervoer en recyclage van accu's voor elektrische voertuigen zullen worden bekeken. De reeds lang bestaande samenwerking op het gebied van de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen zal worden voortgezet. Ook de werkzaamheden in verband met het Benelux-ID-registratiebureau, die van cruciaal belang zijn voor gemakkelijk grensoverschrijdend elektrisch laden, zullen worden voortgezet.

We zullen onze samenwerking verder versterken naar aanleiding van de Benelux-Fietsverklaring van 2020, onder meer door fietsen te promoten in het kader van de Europese COVID-19-herstelplannen en de Europese Green Deal.

We grijpen de mogelijkheden van de digitale technologie aan en zetten verdere stappen in de richting van een onderling verbonden economische regio. We zetten ons in voor een open digitale ruimte die fysieke grenzen en afstanden overstijgt. We hebben onze krachten gebundeld om stabiele grensoverschrijdende 5G-verbindingen binnen hetzelfde technische kader mogelijk te maken. Dit zal ontegensprekelijk van grote waarde zijn voor zowel onze industrieën als onze burgers. Als digitale pioniers tonen de Benelux-landen hun betrokkenheid bij de digitale economie als katalysator voor innovatie, groei en sociale welvaart.

De Benelux-landen zetten zich in om de belemmeringen voor grensoverschrijdende transacties en de vestiging van bedrijven in hun regio te verminderen. In dat verband biedt het onlangs gelanceerde "Infopunt Benelux Detailhandel" ondernemers met één muisklik toegang tot de relevante Belgische, Nederlandse en Luxemburgse wetgeving inzake detailhandel, het opzetten van een bedrijf, e-commerce en zakendoen in een ander Benelux-land. Verder hebben we de Europese Commissie gevraagd om wetgevende maatregelen te overwegen om de gevolgen van territoriale leveringsbeperkingen in de detailhandel te verhelpen. We onderstrepen dat dergelijke beperkingen leiden tot een versnippering van het aanbod, de grensoverschrijdende concurrentie belemmeren en de werking van de interne Europese markt ondermijnen.

De Benelux-samenwerking is al een kweekvijver gebleken voor projecten op belastinggebied die

vervolgens worden opgeschaald naar Europees niveau om de belastingkloof te verkleinen. De Benelux-landen zullen hun samenwerking en hun projecten op het vlak van informatie-uitwisseling verder ontwikkelen. In het bijzonder zal het colloquium over de belastingkloof, dat was uitgesteld wegens de COVID-19-pandemie, worden georganiseerd zodra de sanitaire situatie dit toelaat.

De Benelux-landen zullen hun samenwerking in binnenlandse en veiligheidsaangelegenheden blijven versterken. We kijken uit naar de volledige ratificatie van het Benelux-politieverdrag dat in 2018 werd ondertekend. Dit nieuwe verdrag is een belangrijk element in de strijd tegen de georganiseerde misdaad. Het is erop gericht de bestaande politiesamenwerking tussen onze drie landen te intensiveren en uit te breiden. Het belang van de bestrijding van subversieve drugscriminaliteit vraagt om een integrale aanpak, die de drie landen blijven onderzoeken. Op het gebied van migratiebeheer hebben we ook een administratieve overeenkomst gesloten ter versterking van onze operationele samenwerking en informatie-uitwisseling bij de toepassing van de Dublin-procedures voor asielzoekers.

De Benelux-landen zullen hun samenwerking ook voortzetten in de strijd tegen de sociale fraude en de bescherming van de socialezekerheidsstelsels in grensoverschrijdende betrekkingen. We zijn dan ook verheugd over de vooruitgang die is geboekt met het oog op het sluiten van een Benelux-verdrag over de verbetering en versterking van de grensoverschrijdende samenwerking bij de bestrijding van sociale fraude en de bescherming van de gezondheid en veiligheid op het werk en van fatsoenlijke arbeidsomstandigheden.

Wij, de eerste ministers van België, Luxemburg en Nederland, vertrouwen erop dat onze Benelux-Unie haar rol in de voorhoede van de regionale en grensoverschrijdende samenwerking zal blijven spelen door de veerkracht van de interne markt te versterken, duurzame ontwikkeling te bevorderen en de veiligheid te versterken. Daartoe zal de Benelux-Unie zich blijven concentreren op haar kernprioriteiten, die zijn toegespitst op vlaggenschipprojecten met zichtbare en tastbare resultaten voor onze burgers, en tegelijkertijd de hoogste normen en beste praktijken van goed bestuur nastreven.

We zijn verheugd over het grondige werk dat het Benelux-parlement heeft verricht en onderstrepen het belang van zijn aanbevelingen. We hebben grote waardering voor de organisatie van het Benelux Youth Forum in oktober 2021 over energie, duurzame mobiliteit, rechtvaardige transitie en rechtvaardige klimaatactie. De Benelux-Unie zal haar dialoog met de jeugd op regelmatige basis voortzetten en zal ernaar streven jeugdafgevaardigden uit andere landen en regio's daarbij te betrekken.

Alexander De Croo, eerste minister
Wetstraat 16
1000 Brussel
België
+32 2 501 02 11
<https://premier.be>
contact@premier.be